

**ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΕΒ**

Μαρίνα Σπυριδάκη
Διευθύντρια Τομέα
E: mspyridaki@sev.org.gr
T: +30 211 500 6187

Αθηνά Βουνάτσου
Senior Advisor
E: avounatsou@sev.org.gr
T: +30 211 500 6109

Αυγή Οικονομίδου
Associate Advisor
E: aoikonomidou@sev.org.gr
T: +30 211 500 6130

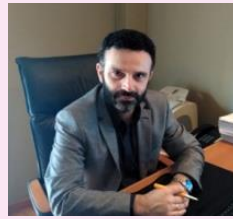
Γιάννης Λαϊνάς
Associate Advisor
E: ilainas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6114

Σωτηρία Καλαντζή
Advisor
E: skalantzi@sev.org.gr
T: +30 211 500 6113

POTAMITISVEKRIS

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
E: info@potamitisvekris.com
T: +210 33 80 095, +30 210 33 80 000
N.Βάμβα 9, 10674, Αθήνα

Οι παρεμβάσεις του μήνα

«Μια εισαγωγή στο σχέδιο νόμου για τους μετασχηματισμούς»

σελ. [2](#)

Δημήτρης Κ. Αυγητίδης
Καθηγητής Νομικής Δ.Π.Θ.

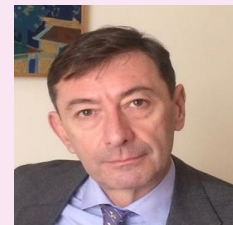

«DAC6: η υποχρέωση γνωστοποίησης σχημάτων επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού στις φορολογικές αρχές της ΕΕ»

σελ. [8](#)

Δάφνη Κοζώνη
Tax Partner

Δικηγορική εταιρεία « ΖΕΠΟΣ - ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ »

«Οι νέες ρυθμίσεις για την ευθύνη του αναθέτοντος έργο»

σελ. [14](#)

Κωστής Μπακόπουλος

Δικηγόρος,
Επικουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής Αθηνών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 01. Επιχειρηματικό Περιβάλλον ..... σελ. [2](#)
- 02. Φορολογική νομοθεσία ..... σελ. [8](#)
- 03. Εργασιακές σχέσεις & εργατική νομοθεσία ..... σελ. [14](#)
- 04. Τα νέα από την ΕΕ ..... σελ. [19](#)
- 05. Προσεχές

Τα σημαντικά του μήνα

Εταιρικοί Μετασχηματισμοί

Σε δημοσία διαβούλευση τίθεται, έως την Πέμπτη 25 Οκτωβρίου το σχέδιο νόμου για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς με το οποίο για πρώτη φορά θεσπίζεται ένα ενιαίο και ολοκληρωμένο πλαίσιο εταιρικών μετασχηματισμών για όλες τις νομικές μορφές. Ο ΣΕΒ θα συμμετάσχει στη διαβούλευση με σχετικό υπόμνημα θέσεων ενώ θα πραγματοποιήσει εκδήλωση με τη συμμετοχή του αρμόδιου Γ.Γ του Υπουργείου και στελέχη της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής.

Περισσότερα στη σελ. [3](#)

Τελωνειακές αποθήκες και ελεύθερες ζώνες

Με εγκύκλιο της ΑΑΔΕ προβλέπεται μείωση λειτουργικού κόστους και γραφειοκρατίας μέσα από την απαλλαγή ΦΠΑ, υπαγωγή εγχώριων εμπορευμάτων σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης (που μέχρι σήμερα δεν γινόταν), απλούστευση των διαδικασιών, αξιολόγηση με κριτήρια ανάλογα της ΕΕ, απλούστερες εγκρίσεις για τους ΑΕΟ, χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων ελέγχου, κ.λπ. Η εγκύκλιος υλοποιεί δέσμη σχετικών προτάσεων που είχε υποβάλει η Επιτροπή Εφοδιαστικής Αλυσίδας του ΣΕΒ προς τη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων της ΑΑΔΕ.

Περισσότερα στη σελ. [11](#)

Έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Με την υπ' αριθμόν 1774/2018 απόφασή του το ΣτΕ έκρινε ότι, σε περίπτωση έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο, διαφορά υπέρ το άρτιο συνιστά εισφορά η οποία αυξάνει μεν το ενεργητικό της εταιρείας, αλλά δεν υπόκειται σε φόρο συγγέντρωσης κεφαλαίου, παρά μόνον εφόσον γίνει κεφαλαιοποίηση της εν λόγω διαφοράς.

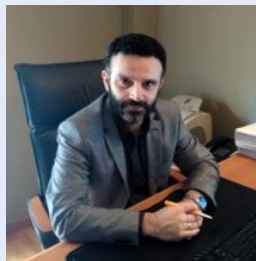
Περισσότερα στη σελ. [12](#)

Το Μηνιαίο Δελτίο «Ρυθμιστικό Περιβάλλον & Επιχειρήσεις» συντάσσεται με την ευθύνη του Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος & Ρυθμιστικών Πολιτικών του ΣΕΒ και την επιστημονική υποστήριξη της Δικηγορικής Εταιρείας «ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ ΒΕΚΡΗΣ». Αποτελεί μια ακόμη υπηρεσία του ΣΕΒ στα μέλη του και περιλαμβάνει τρέχουσες νομοθετικές και ρυθμιστικές εξελίξεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ, διαβουλεύσεις, αποφάσεις ανεξάρτητων αρχών και φορέων καθώς και σημαντική νομολογία στα εργασιακά φορολογικά και ευρύτερα ζητήματα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την περίοδο αναφοράς από την 15η ημέρα του παρελθόντος μήνα έως και την 15η ημέρα του τρέχοντος μήνα. Για οποιαδήποτε πληροφορία και διευκρίνιση μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη συντακτική Ομάδα.

Τα άρθρα που φιλοξενούνται στο παρόν δελτίο αποτελούν προϊόν προσωπικής επεξεργασίας των συντακτών τους και ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιλαμβάνουν.

01. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δημήτρης Κ. Αυγητίδης
Καθηγητής Νομικής Δ.Π.Θ.
[linkedin.com/in/dimitris-avgitidis-18143945](https://www.linkedin.com/in/dimitris-avgitidis-18143945)

«Μια εισαγωγή στο σχέδιο νόμου για τους μετασχηματισμούς»

Το δίκαιο των μετασχηματισμών (συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μετατροπές) αποτελεί ένα **εξαιρετικά σημαντικό τμήμα τόσο του εταιρικού δικαίου όσο και της έννομης τάξης που αφορά την επιχειρηματικότητα εν γένει.**

Η σημερινή κατάσταση του δικαίου των μετασχηματισμών δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ικανοποιητική. Οι **ρυθμίσεις είναι κατακερματισμένες** σε ένα ευρύ φάσμα νομοθετημάτων εταιρικού και φορολογικού δικαίου, παλαιότερων και νεότερων, των οποίων οι επί μέρους ρυθμίσεις υποφέρουν από **ελλείψεις, συγκρούσεις και ασάφειες.**

Το σχέδιο νόμου στοχεύει στη **δημιουργία ενός συμπαγούς και πλήρους νομοθετικού πλαισίου**, με ρυθμίσεις **συμβατές με το ενωσιακό πλαίσιο**, με **κατάργηση των περιορισμών που υφίστανται σήμερα** και **μείωση των κινήτρων προσφυγής σε «καταχρηστικούς» μετασχηματισμούς** μεγάλου κόστους και **αμφιβόλου νομιμότητας.**

Οι νομοθετικές κατευθύνσεις του σχεδίου νόμου θα μπορούσαν να συνοψισθούν στα ακόλουθα: **(α) διευκόλυνση των μετασχηματισμών** με τα χαρακτηριστικά της **καθολικής διαδοχής και της συνέχισης της νομικής προσωπικότητας**, **(β) αντιμετώπιση των διαδικασιών μετασχηματισμού με ενιαίο τρόπο**, ανεξάρτητα από το είδος ή τους εταιρικούς τύπους που εμπλέκονται, **(γ) εξισορρόπηση των συμφερόντων των μετόχων ή εταίρων μειοψηφίας και των πιστωτών** των μετασχηματιζόμενων εταιριών με το συμφέρον ασφαλούς επέλευσης του αποτελέσματος των μετασχηματισμών, **(δ) θέση σαφών ορίων ανάμεσα στην εταιρική διαδικασία συντέλεσης των μετασχηματισμών και τη φορολογική μεταχείρισή τους.**

Το σχέδιο νόμου ρυθμίζει και τις τρεις (3) βασικές κατηγορίες μετασχηματισμών: τη συγχώνευση, τη διάσπαση και τη μετατροπή. Σε αυτές τις μορφές μετασχηματισμών **μπορούν να μετάσχουν, με οποιαδήποτε ιδιότητα** (ως απορροφώμενες, απορροφώσες, συγχωνευόμενες, διασπώμενες, εισφέρουσες, επωφελούμενες, συνιστώμενες (νέες) ή μετατρεπόμενες), **όλες οι εταιρικές μορφές** (αε, επε, ικε, οε, εε, αλλά και αστικοί συνεταιρισμοί, ετερόρρυθμες εταιρίες κατά μετοχές, κοινοπραξίες, ευρωπαϊκές εταιρίες και ευρωπαϊκές συνεταιριστικές εταιρίες), ενώ γίνεται σαφές ότι **σε ένα μετασχηματισμό μπορούν να συμμετάσχουν εταιρίες διαφορετικού τύπου.** Ειδικά, η διάσπαση διακρίνεται σε κοινή διάσπαση (split up), μερική διάσπαση (spin off) και απόσχιση κλάδου (hive down), ενσωματώνοντας τις αντίστοιχες κατηγορίες που προβλέπει η ενωσιακή και αναγνωρίζει η φορολογική νομοθεσία.

Το σχέδιο νόμου είναι χωρισμένο σε **πέντε (5) μέρη, ένα για καθμία από τις βασικές μορφές μετασχηματισμών** συν το εισαγωγικό μέρος και το μέρος με τις τελικές και μεταβατικές διατάξεις. Κάθε μορφή μετασχηματισμού διέπεται από γενικές και ειδικές διατάξεις, με τις γενικές να προβλέπουν τη διαδικασία συγχώνευσης, διάσπασης και μετατροπής ανεξαρτήτως εταιρικού τύπου των εταιριών που συμμετέχουν, και τις ειδικές να προβλέπουν αποκλίσεις ή να συμπληρώνουν κενά, όπου αυτό επιβάλλεται από το είδος του εταιρικού τύπου.

Για κάθε είδος μετασχηματισμού προβλέπονται ρυθμίσεις για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται, για την προστασία των μετόχων και των πιστωτών, για τη λήψη των αποφάσεων, για την ευθύνη των διαχειριστών και μελών δσ, για την ακυρότητα του μετασχηματισμού και για την επέλευση των αποτελεσμάτων του.

Με την περαίωση των διαδικασιών θέσης σε ισχύ του ανωτέρω πλαισίου διατάξεων, το δίκαιο των μετασχηματισμών θα περιλαμβάνεται για πρώτη φορά συστηματοποιημένο και κωδικοποιημένο σε ένα ενιαίο νομοθέτημα. Προσδοκάται ότι θα αποτελέσει σημαντικό μέρος ενός εκσυγχρονισμένου εταιρικού δικαίου, **δυνάμενου να προσαρμοσθεί στην οικονομική πραγματικότητα και στις εκάστοτε επιταγές του ενωσιακού νομοθέτη με ευχέρεια, ασφάλεια και χωρίς διάσπαση εσωτερικής συνοχής.**

Ανοιχτές και Ολοκληρωμένες Διαβουλεύσεις

Εταιρικοί Μετασχηματισμοί

Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Πέμπτη 25 Οκτωβρίου 2018** σχέδιο νόμου με τίτλο «Περί Εταιρικών Μετασχηματισμών». Το σχέδιο νόμου μεταξύ άλλων i) **επιτρέπει κάθε πιθανή μορφή εταιρικού μετασχηματισμού**, ii) **περιγράφει αναλυτικά τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και τα αποτελέσματα των μετασχηματισμών αυτών ανάλογα με τη νομική μορφή των επιχειρήσεων που συμμετέχουν και iii) ευθυγραμμίζει το εταιρικό δίκαιο με τις σχετικές φορολογικές και άλλες διατάξεις**. Ο ΣΕΒ θα συμμετάσχει στη διαβούλευση αποστέλλοντας αναλυτικό υπόμνημα θέσεων ενώ στις 7 Νοεμβρίου θα πραγματοποιήσει **εκδήλωση με τη συμμετοχή του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου και στελέχη της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τεχνολογία: Το Διαδίκτυο των πραγμάτων (Internet of Things)

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΕΕΤ για την τροποποίηση του Κανονισμού Όρων Χρήσης Μεμονωμένων Ραδιοσυχνοτήτων ή Ζωνών Ραδιοσυχνοτήτων Αναφορικά με την **Τροποποίηση του Κανονιστικού Πλαισίου για Διαδίκτυο των Πραγμάτων (Internet of Things)**. Το Διαδίκτυο των Πραγμάτων αναφέρεται γενικά στη διασύνδεση συσκευών ενσωματωμένων σε αντικείμενα καθημερινής χρήσης μέσω του διαδικτύου, η οποία καθιστά δυνατή στα εν λόγω αντικείμενα την ανταλλαγή δεδομένων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Ενιαία μεθοδολογία τιμολόγησης

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ για την κοινή πρόταση των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς σχετικά με την ενιαία μεθοδολογία τιμολόγησης της διαζωνικής ενδοημερήσιας δυναμικότητας (ΤΔΕΔ), σύμφωνα με το άρθρο 55 του Κανονισμού 2015/1222. **Η μεθοδολογία ΤΔΕΔ θεσπίζεται με τη συμπλήρωση της συνεχούς ενιαίας ενδοημερήσιας σύζευξης με έναν μηχανισμό έμμεσης (αφανούς) διαζωνικής ενδοημερήσιας δημοπρασίας**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φυσικό Αέριο: Οδικά καύσιμα

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση του σχεδίου ΥΑ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Κατηγοριοποίηση παραβάσεων του άρθρου 19Α του ν.4062/2012 και όρια προστίμων». Σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι η **κατηγοριοποίηση των παραβάσεων και ο καθορισμός προστίμων σχετικά με την υποχρέωση μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα οδικά καύσιμα το 2020** καθώς με την υποχρέωση υποβολής ετήσιας έκθεσης σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/652 για τον καθορισμό των μεθόδων υπολογισμού και των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων σύμφωνα με την Οδηγία 98/70/ΕΚ σχετικά με την **ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Ενεργοποίηση των προσφορών ενέργειας εξισορρόπησης

Η ΡΑΕ θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Τρίτη 13 Νοεμβρίου 2018** την **κοινή πρόταση όλων των Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς** για τη μεθοδολογία κατάταξης όλων των προσφορών ενέργειας εξισορρόπησης σύμφωνα με το άρθρο 29(3) του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής σχετικά με **τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για την εξισορρόπηση ηλεκτρικής ενέργειας**. Στόχος είναι η μεθοδολογία να περιγράφει όλους τους δυνατούς σκοπούς και να καθορίζει τα κριτήρια κατάταξης για κάθε δυνατό σκοπό ενεργοποίησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τηλεπικοινωνίες: Συνδυαστικές υπηρεσίες κινητής-σταθερής

Παρατείνεται έως την **Τετάρτη 31 Οκτωβρίου 2018** η δημόσια διαβούλευση της ΕΕΤΤ αναφορικά με την τροποποίηση της μεθοδολογίας εξέτασης οικονομικών προγραμμάτων συνδυαστικών υπηρεσιών (σταθερής – κινητής) της επιχείρησης με ΣΙΑ με το μοντέλο ελέγχου συμπίεσης περιθωρίου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Τιμολόγηση ενέργειας εξισορρόπησης και διαζωνικής δυναμικότητας

Η ΡΑΕ θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Τρίτη 13 Νοεμβρίου 2018** την κοινή πρόταση όλων των Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) για τις μεθοδολογίες τιμολόγησης της ενέργειας εξισορρόπησης και της διαζωνικής δυναμικότητας που χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή ενέργειας εξισορρόπησης ή την εφαρμογή της διαδικασίας συμψηφισμού ανισορροπιών σύμφωνα με τα άρθρα 30(1) και 30(3) του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2195 της Επιτροπής σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για την εξισορρόπηση ηλεκτρικής ενέργειας. Η πρωτοβουλία λαμβάνεται στα πλαίσια επίτευξης της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Έργα διασύνδεσης των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με το ΕΣΜΗΕ

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ για το σχέδιο Εισήγησης προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας σχετικά με την μεθοδολογία υπολογισμού και επιβολής ρήτρας σε περίπτωση καθυστέρησης υλοποίησης των έργων διασύνδεσης των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με το ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 108Α του ν. 4001/2011.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Μεθοδολογία συντονισμού ανάλυσης επιχειρησιακής ασφάλειας

Η ΡΑΕ θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Τρίτη 30 Οκτωβρίου 2018** την κοινή πρόταση όλων των ΔΣΜ για τον συντονισμό της ανάλυσης επιχειρησιακής ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1485 της Επιτροπής σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για τη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας: Προσφορές για τον καθορισμό της λειτουργικής ενίσχυσης

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ σχετικά με τα Τεύχη Προκήρυξης καθώς και τα Παραρτήματα αυτών, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος τους (αιτήσεις συμμετοχής-υπεύθυνες δηλώσεις) για τις παρακάτω κατηγορίες έργων ΑΠΕ: **I. Φωτοβολταϊκοί σταθμοί εγκατεστημένης ισχύος μικρότερης ή ίσης του 1 MW, II Φωτοβολταϊκοί Σταθμοί εγκατεστημένης ισχύος μεγαλύτερης του 1 MW και μικρότερης ή ίσης των 20 MW και III. Αιολικοί σταθμοί μέγιστης ισχύος παραγωγής μεγαλύτερης των 3 MW ή ίσης των 50 MW.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας: Εγκατάσταση μονάδων από αυτοπαραγωγούς

Η ΡΑΕ θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Παρασκευή 26 Οκτωβρίου 2018** την εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ από αυτοπαραγωγούς με ενεργειακό και εικονικό συμψηφισμό ενέργειας στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου 3468/2006. Σκοπός είναι η αξιολόγηση του υφιστάμενου προγράμματος, με απώτερο στόχο την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική ενέργεια: μεθοδολογία αξιολόγησης της σημασίας των πάγιων στοιχείων

Η ΡΑΕ θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Τρίτη 30 Οκτωβρίου 2018** την κοινή πρόταση όλων των ΔΣΜ για μία μεθοδολογία για την αξιολόγηση της σημασίας των πάγιων στοιχείων όσον αφορά τον συντονισμό των διακοπών σύμφωνα με το άρθρο 84 του Κανονισμού 2017/1485/ΕΕ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τροποποίηση Κανονισμού Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων του ΕΣΦΑ

Η ΡΑΕ θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Τετάρτη 12 Δεκεμβρίου 2018** την τροποποίηση του κανονισμού τιμολόγησης βασικών δραστηριοτήτων του ΕΣΦΑ με σκοπό την εναρμόνιση του με τις διατάξεις του Ευρωπαϊκού Κανονισμού σχετικά με την θέσπιση τιμολογίων μεταφοράς. Προτείνεται η τροποποίηση τόσο του επιτρεπόμενου εσόδου εισόδων όσο και του επιτρεπόμενου εσόδου εξόδων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Κώδικας Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΡΑΕ σχετικά με την εισήγηση του ΕΧΕ για την **τροποποίηση του Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας** αναφορικά με τις προβλέψεις του άρθρου 41 αυτού: α) επιστολή ΡΑΕ προς ΕΧΕ για τροποποίηση του ΚΣΔΠΠΗ β) επιστολή ΕΧΕ προς ΡΑΕ με προτεινόμενες αλλαγές στον ΚΣΔΠΠΗΕ γ) προτεινόμενες Τροποποιήσεις στον ΚΣΔΠΠΗΕ δ) παράρτημα γραφημάτων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Πληρωμές με κάρτα

Με ΚΥΑ τροποποιήθηκε η υπ' αριθ. 45231/20-04-2017 (Β' 1445) Υπουργική Απόφαση σχετικά με τη υποχρέωση αποδοχής πληρωμών με κάρτα. Συγκεκριμένα, προβλέφθηκε ότι, οι **δικαιούχοι πληρωμής της παραγράφου 1 του άρθρου 1** υποχρεούνται να δηλώνουν ηλεκτρονικά τον ή τους **Επαγγελματικό/ ούς Λογαριασμό/ούς στο διαδικτυακό τόπο της ΑΑΔΕ** (www.aade.gr) με τη χρήση των διαπιστευτηρίων που διαθέτουν οι χρήστες για όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της ΑΑΔΕ, **εντός μηνός από την έναρξη άσκησης δραστηριότητας.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ενισχύσεις "Γενική Επιχειρηματικότητα"

Τροποποιήθηκε η υπ' αριθμόν 137926/14.12.2017 ΥΑ σχετικά με την δεύτερη προκήρυξη του καθεστώτος ενισχύσεων με τίτλο **Γενική Επιχειρηματικότητα του αναπτυξιακού νόμου 4399/2016** και ιδίως οι **διατάξεις που αφορούν στον έλεγχο πληρότητας και στην αξιολόγηση των υποβαλλομένων αιτήσεων** και των σχετικών δικαιολογητικών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Επιβατηγά Δημόσιας Χρήσης (Ε.Δ.Χ.) και εκμισθωμένα Επιβατηγά Ιδιωτικής Χρήσης (Ε.Ι.Χ.)

Καθορίζονται τα διακριτικά γνωρίσματα των Επιβατηγών Δημόσιας Χρήσης (Ε.Δ.Χ.) και εκμισθωμένων Επιβατηγών Ιδιωτικής Χρήσης (Ε.Ι.Χ.), με οδηγό, αυτοκίνητων οχημάτων με τα οποία **παρέχονται υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών κατόπιν ηλεκτρονικής ή τηλεφωνικής διαμεσολάβησης** αδειοδοτημένου κατά τον ν. 4530/2018 (Α' 59) φορέα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Εναέριες μεταφορές: Τέλος διαδρομής και τέλος τερματικής εξυπηρέτησης έτους 2018

Με ΚΥΑ καθορίστηκαν το **τέλος διαδρομής και το τέλος τερματικής εξυπηρέτησης έτους 2018**, ανά μονάδα εξυπηρέτησης αεροσκαφών, και οι ρυθμίσεις απαλλαγών. Ο υπολογισμός των τελών διαδρομής και τερματικής περιοχής, η τιμολόγηση και η είσπραξή τους γίνεται από τον **Οργανισμό EUROCONTROL** με βάση την **Πολυμερή Συμφωνία σχετική με τα τέλη διαδρομής του 1981.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Προϊόντα καπνού, ηλεκτρονικά τσιγάρα και συναφή προϊόντα

Καθορίζονται οι προδιαγραφές ως προς τα συστατικά, τις εκπομπές, τα πρόσθετα, την επισήμανση, τη συσκευασία, τις προειδοποιήσεις για την υγεία και τις κοινοποιήσεις συστατικών και εκπομπών στα προϊόντα καπνού καθώς και οι **υπόχρεοι συμμόρφωσης**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ίδρυση, λειτουργία και εκμετάλλευση αεροδρομίων επί υδάτινων επιφανειών

Με το Ν.4568/2018 καθορίστηκε το πλαίσιο για την ίδρυση και την λειτουργία υδατοδρομίων και ιδιαίτερα **οι προϋποθέσεις για την χορήγηση αδειών λειτουργίας καθώς και για την ανέγερση των απαραίτητων κτηριακών εγκαταστάσεων, καθώς και οι πιθανοί όροι χρηματοδότησης**.

Για το ιστορικό του νομοσχεδίου πιάστε [εδώ](#) για το Ν.4568/2018 πιάστε [εδώ](#)

Όροι και προϋποθέσεις για την καλλιέργεια και επεξεργασία της φαρμακευτικής κάνναβης

Με ΚΥΑ επανακαθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την καλλιέργεια και επεξεργασία της φαρμακευτικής κάνναβης και ειδικότερα **οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την χορήγηση της έγκρισης λειτουργίας των φορέων που ασχολούνται με τις σχετικές δραστηριότητες**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Περιορισμοί στην ανάληψη μετρητών και τη μεταφορά κεφαλαίων

Τροποποιήθηκαν οι περιορισμοί στην ανάληψη μετρητών και την μεταφορά κεφαλαίων, με **πλήρη κατάργηση των περιορισμών ή την αύξηση των ορίων ανάληψης εντός και εκτός της χώρας**, ενώ αυξήθηκαν και τα όρια μεταφοράς χρημάτων στο εξωτερικό.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Παροχή εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ Μεγάλων Επιχειρήσεων

Με ΥΑ καθορίστηκε η **μεθοδολογία υπολογισμού του ακριβούς ύψους της προμήθειας ασφαλείας** που αντισταθμίζει πλήρως τυχόν στοιχείο ενίσχυσης σε περίπτωση **παροχής της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου υπέρ Μεγάλων Επιχειρήσεων**, σε συμμόρφωση με τα προβλεπόμενα στην αρ.С 4904 final/2016/ 29.7.2016 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Κρατική Ενίσχυση SA. 45125 (2016/N) - Ελλάδα, μεθοδολογία για τον υπολογισμό του στοιχείου ενίσχυσης των κρατικών εγγυήσεων σε εταιρείες». Από την εφαρμογή της απόφασης αυτής **εξαιρούνται οι τράπεζες και οι εισηγμένες επιχειρήσεις**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ενιαία τιμή βιβλίου

Εκδόθηκε ΥΑ με την οποία νοείται ως **πρόσθετη παροχή, κάθε παροχή που καθορίζει ο εκδότης και συνοδεύει το βιβλίο και αποτελεί ενιαίο προωθητικό σύνολο το οποίο δεν δύναται να διασπαστεί και να πωληθεί μεμονωμένα**. Σε περίπτωση διάθεσης βιβλίου ως πρόσθετη παροχή με άλλο προϊόν εκτός από βιβλίο, όπως ενδεικτικά με έντυπη ή ηλεκτρονική εφημερίδα ή περιοδικό, πρέπει να καθορίζεται η τιμή διάθεσης του βιβλίου και να διακρίνεται από την τιμή διάθεσης της εφημερίδας ή του περιοδικού, καθώς και από την τιμή διάθεσης των λοιπών προϊόντων που τυχόν διατίθενται μαζί ή σε συνδυασμό με την εφημερίδα ή το περιοδικό.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ανάπτυξη εμπορευματικού κέντρου Θριάσιου πεδίου

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών σχέδιο νόμου σχετικά με την κύρωση της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των εταιρειών "ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Σιδηροδρομικής Περιουσίας", "Θριάσιο Εμπορευματικό Κέντρο Α.Ε.", "ΕΤΒΑ Βιομηχανικές Περιοχές Α.Ε" και "ΓΚΟΛΝΤΑΙΡ ΚΑΡΓΚΟ Εταιρεία Διεθνών Μεταφορών και Logistics Α.Ε", για την "Ανάπτυξη Εμπορευματικού Κέντρου Θριάσιου Πεδίου". Η **σύμβαση και το πλέγμα των έννομων σχέσεων που δημιουργεί αποτέλεσαν θεμελιώδη όρο για την εκδήλωση ιδιωτικού επενδυτικού ενδιαφέροντος για την παραχώρηση του ακινήτου και την μελέτη, κατασκευή και λειτουργία του Εμπορευματικού Κέντρου Θριάσιου Πεδίου**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αποφάσεις Ανεξάρτητων Αρχών & Οργάνων

Φυσικό Αέριο: Αγωγός Interconnector Greece - Bulgaria (IGB)

Με απόφαση της ΡΑΕ τροποποιήθηκε η απόφαση 483/2018, με σκοπό την εναρμόνιση με την από 16.5.2013 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για **την εξαίρεση του αγωγού Interconnector Greece-Bulgaria** από τις **διατάξεις των άρθρων 9,32 και 41(6), (8) και (10)** της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

Για περισσότερες πληροφορίες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Ενιαία σύζευξη επόμενης ημέρας

Η ΡΑΕ με απόφαση της τροποποίησε την κοινή πρόταση των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΔΣΜ) που αφορά τη **μεθοδολογία για τον υπολογισμό των προγραμματισμένων ανταλλαγών που προκύπτουν από την ενιαία σύζευξη επόμενης ημέρας**, σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1222 της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2015, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την κατανομή της δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρική Ενέργεια: Επιμερισμός του κόστους της αναδιανομής και αντίρροπης συναλλαγής

Με απόφαση της ΡΑΕ εγκρίθηκε η πρόταση των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΔΣΜ) της περιφέρειας υπολογισμού δυναμικότητας Ελλάδας - Ιταλίας (CCR GRIT) για τη **μεθοδολογία επιμερισμού του κόστους της αναδιανομής και της αντίρροπης συναλλαγής**, σύμφωνα με το άρθρο 74 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1222 της Επιτροπής σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την κατανομή της δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

02. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Δάφνη Κοζώνη

Tax Partner

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ « ΖΕΠΟΣ – ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ»

<https://www.linkedin.com/company/zepos-&-yannopoulos/>**«DAC6: η υποχρέωση γνωστοποίησης σχημάτων επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού στις φορολογικές αρχές της ΕΕ»**

Στις 25 Μαΐου 2018, ψηφίστηκε η Οδηγία 2018/822 (γνωστή και ως DAC6) σαν ακόμη μια πρωτοβουλία της Ένωσης στον τομέα της φορολογικής διαφάνειας. Τροποποιώντας την Οδηγία 2011/16 για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας, **εισάγει την υποχρέωση γνωστοποίησης στις φορολογικές αρχές** από ενδιαμέσους (όπως συμβούλους), αλλά και σε ορισμένες περιπτώσεις και από τους ίδιους τους φορολογούμενους, **διασυνοριακών ρυθμίσεων δυνητικά επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού**. Σύμφωνα με την Οδηγία, **τα κράτη-μέλη της ΕΕ θα ανταλλάσσουν αυτόματα πληροφορίες για τις ρυθμίσεις αυτές**, με στόχο οι φορολογικές αρχές να αντιδρούν σε σχετικές πρακτικές. Παρότι η Οδηγία μένει να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη και οι πρώτες πληροφορίες θα πρέπει να γνωστοποιηθούν έως την 31η Αυγούστου 2020, καλύπτονται ρυθμίσεις των οποίων το πρώτο στάδιο ολοκληρώθηκε ήδη από την 25η Ιουνίου 2018 και μετά. Επομένως, **ενδιάμεσοι και φορολογούμενοι θα πρέπει να εξετάσουν ήδη τις τυχόν υποχρεώσεις τους**.

Σύμφωνα με την Οδηγία, **κάθε «ενδιάμεσος»**, δηλαδή πρόσωπο, εντός της ΕΕ, που καταρτίζει, διαθέτει στην αγορά, οργανώνει ή υλοποιεί ορισμένα **διασυνοριακά σχήματα («ρυθμίσεις»)** **δυνητικά επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, οφείλει να γνωστοποιεί εντός τριάντα ημερών αυτές τις ρυθμίσεις στην αρμόδια φορολογική αρχή** η οποία, στη συνέχεια, θα κοινοποιεί, μέσω αυτόματης ανταλλαγής, ανά τρίμηνο, σχετικές πληροφορίες, όπως τα ονόματα των εμπλεκόμενων φορολογούμενων και άλλων ενδιαμέσων, στις αρμόδιες αρχές όλων των άλλων κρατών-μελών. Υποχρέωση γνωστοποίησης έχουν ως ενδιάμεσοι και πρόσωπα βοηθητικά που, με βάση όλα τα στοιχεία και την εμπειρία τους, γνώριζαν ή μπορεί να υποθεθεί εύλογα ότι γνώριζαν ότι είχαν αναλάβει να παρέχουν βοήθεια ή συμβουλές σχετικά με τέτοιες ρυθμίσεις.

Η Οδηγία ορίζει μεταξύ άλλων ότι **σε περίπτωση που η υποχρέωση γνωστοποίησης δεν είναι δυνατό να επιβληθεί σε κάποιον ενδιάμεσο**, παραδείγματος χάριν λόγω δικηγορικού απορρήτου ή επειδή ο ενδιάμεσος δεν σχετίζεται με την ΕΕ ή επειδή ο φορολογούμενος καταρτίζει και εφαρμόζει τον μηχανισμό εσωτερικά, **η υποχρέωση γνωστοποίησης μετατοπίζεται στον φορολογούμενο που ωφελείται από τη ρύθμιση**, οπότε και θα πρέπει να τον ενημερώσει σχετικά ο, τυχόν, ενδιάμεσος.

Οι ρυθμίσεις που πρέπει να γνωστοποιούνται πρέπει αφενός μεν να είναι διασυνοριακές, δηλαδή να είναι είτε μεταξύ τουλάχιστον δύο κρατών-μελών είτε ενός κράτους-μέλους και μιας τρίτης χώρας, **αφετέρου δε είτε να πληρούν κάποιους όρους ως προς τη φορολογική κατοικία των συμμετεχόντων σε αυτές** (π.χ. διαφορετικές ή πολλαπλές φορολογικές κατοικίες) **είτε να είναι ρυθμίσεις που έχουν πιθανό αντίκτυπο στην αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών ή στον προσδιορισμό του πραγματικού δικαιούχου**.

Επιπροσθέτως, **δηλωτές είναι μόνο οι ρυθμίσεις που διαθέτουν «διακριτικά» (hallmarks)** που προβλέπονται σε Παράρτημα της Οδηγίας, τα οποία **θεωρείται ότι συνιστούν ένδειξη δυνητικού κινδύνου φοροαποφυγής**. Για ορισμένα δε από αυτά τα «διακριτικά», **πρέπει, για να υπάρχει υποχρέωση γνωστοποίησης, να μπορεί επιπλέον να αποδεικνύεται ότι το κύριο ή ένα από τα κύρια αναμενόμενα οφέλη τους ήταν η απόκτηση φορολογικού πλεονεκτήματος**. Παραδείγματος χάριν, μία ρύθμιση που έχει ως αποτέλεσμα τη μετατροπή εισοδημάτων σε κεφάλαιο, δωρεές ή άλλες κατηγορίες εισοδημάτων τα οποία φορολογούνται λιγότερο ή καθόλου, θα είναι δηλωτέα μόνο όταν πληρούται η προϋπόθεση του κυρίου οφέλους ενώ μεταξύ άλλων ορισμένες ρυθμίσεις που έχουν πιθανή συνέπεια την υπονόμηση της υποχρέωσης αναφοράς βάσει κανόνων για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών (CRS) θα είναι δηλωτέες χωρίς τέτοια προϋπόθεση. Κατά την ενσωμάτωση της Οδηγίας στην ελληνική έννομη τάξη, **θα πρέπει να θεσπισθούν οι κυρώσεις για παραβάσεις των σχετικών διατάξεων** ενώ δίνεται η δυνατότητα να ρυθμιστούν **και ζητήματα όπως μεταξύ άλλων δικαιώματα απαλλαγής από την υποχρέωση γνωστοποίησης** σε περίπτωση κάλυψης των σχετικών συμβουλών από δικηγορικό απόρρητο.

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Με έγγραφο της ΑΑΔΕ παρέχονται διευκρινίσεις σε σχέση με (α) την **εξαίρεση από την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος** που προβλέπεται για τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, από 31.10.2016, (β) **τα πρόσωπα που περιλαμβάνονται** στους εν λόγω εξαιρούμενους Φορείς, καθώς και (γ) **τη διαδικασία περί διαγραφής του τέλους επιτηδεύματος που βεβαιώθηκε** στους φορείς για το φορολογικό έτος 2016.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Υπεύθυνη δήλωση για την έκδοση διοικητικών φορολογικών πράξεων

Με έγγραφο της ΑΑΔΕ διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση που για την έκδοση διοικητικών πράξεων εκ μέρους των Δ.Ο.Υ. απαιτείται η προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης του φορολογούμενου από την οποία να προκύπτει ότι ο τελευταίος δεν είναι υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης φόρου εισοδήματος, η δήλωση δεν θεωρείται από τις Δ.Ο.Υ., αλλά από οποιαδήποτε Δημόσια Αρχή ή ΚΕΠ για το γνήσιο της υπογραφής του δηλούντος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τροποποιήσεις φορολογικών διατάξεων στον ΚΦΕ, ΚΦΔ και στο ν.4549/2018

Με το Ν. 4569/2018 με τίτλο «I) Κεντρικά Αποθετήρια Τίτλων, II) Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2258 και άλλες διατάξεις και III) Λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών» επέρχονται τροποποιήσεις όσον αφορά (α) στην εναρμόνιση, από 1.1.2018, της ελληνικής νομοθεσίας με το ενωσιακό δίκαιο (Οδηγία 2016/2258/ΕΕ) σχετικά με την **αμοιβαία διοικητική συνδρομή των φορολογικών αρχών και την πρόσβαση αυτών σε πληροφορίες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες** (άρθρα 31-33) (β) στις διατάξεις του ν.4428/2016 για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών (άρθρο 34), (γ) στην **επιτάχυνση της διαδικασίας επιστροφής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων/ οντοτήτων και ΦΠΑ φυσικών και νομικών προσώπων/ οντοτήτων σε εκκρεμείς υποθέσεις** (άρθρο 36).

Για το ιστορικό του νομοσχεδίου πιάστε [εδώ](#) και για το Ν.4569/2018 πιάστε [εδώ](#)

ΑΦΜ/ΦΠΑ: Εγχειρίδιο της ΑΑΔΕ με πληροφορίες για επιχειρήσεις εντός και εκτός Ε.Ε.

Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ **εγχειρίδιο χρήσιμων πληροφοριών που αφορούν στη διαδικασία χορήγησης ΑΦΜ/ ΦΠΑ στους εγκατεστημένους σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. ή σε τρίτη χώρα**, καθώς και στη διαδικασία υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ από τα ως άνω αναφερόμενα πρόσωπα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Πωλήσεις οίνου/ προϊόντων μικρών αποσταγματοποιών σε χύμα μορφή

Με την με αριθμό ΠΟΛ. 1173/2018 απόφαση της ΑΑΔΕ ορίζεται ότι για τις **πωλήσεις οίνου ή προϊόντων απόσταξης μικρών αποσταγματοποιών σε χύμα μορφή** από καταστήματα λιανικής πώλησης και αγρότες κανονικού ή ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. σε ιδιώτες, είναι αναγκαία η **έκδοση στοιχείων λιανικής πώλησης με τη χρήση φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού (Φ.Η.Μ.)**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αγορά και μεταπώληση λογισμικού αντιμετωπίζεται ως απόθεμα

Με την με αριθμό ΠΟΛ. 1183/2018 εγκύκλιο της ΑΑΔΕ διευκρινίζεται ότι **το λογισμικό που αποκτάται με σκοπό τη μεταπώλησή του, αντιμετωπίζεται ως απόθεμα** τόσο από λογιστική όσο και από φορολογική άποψη.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ηλεκτρονικά τσιγάρα χωρίς νικοτίνη από τρίτες χώρες ή σε καθεστώς φορολογικής αποθήκης

Με έγγραφο της ΑΑΔΕ διευκρινίζεται ότι τα ηλεκτρονικά τσιγάρα άνευ νικοτίνης που έχουν ήδη παραχθεί ή έχουν εισαχθεί από τρίτες χώρες ή έχουν παραληφθεί από άλλη φορολογική αποθήκη υγρών αναπλήρωσης ηλεκτρονικών τσιγάρων της χώρας ή άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. και τελούν σε καθεστώς αναστολής φορολογικών επιβαρύνσεων, δεν δύνανται να τεθούν σε ανάλωση στο εσωτερικό της χώρας. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση που τα προϊόντα αυτά έχουν εξέλθει από το καθεστώς της φορολογικής αποθήκης και δεν έχει καταβληθεί ο φόρος κατανάλωσης, οπότε είναι δυνατό να επιστρέψουν στη φορολογική αποθήκη, σύμφωνα με την ειδικά προβλεπόμενη στο νόμο διαδικασία.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Έκπτωση από τα κέρδη της μητρικής, της ζημίας από την εκκαθάριση θυγατρικής

Με έγγραφο της ΑΑΔΕ διευκρινίζεται ότι η ζημία που προκύπτει κατά την εκκαθάριση θυγατρικής εταιρείας όπως αποτυπώνεται στα βιβλία της εταιρείας που κατέχει τις μετοχές της (μητρική εταιρεία), είναι ζημία οριστική και εκκαθαρισμένη για την μητρική καθώς ως ζημία συμμετοχών οριστικοποιείται με την αναγκαστική διαγραφή των συμμετοχών και την εμφάνιση της αξίας τους σε αποτελεσματικό λογαριασμό της μητρικής εταιρείας (απώλεια πάγιου περιουσιακού στοιχείου).

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής

Με την με αριθμό ΠΟΛ. 1180/2018 εγκύκλιο της ΑΑΔΕ διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση αποστολής, με συστημένη επιστολή, πράξης της Φορολογικής Αρχής, εισάγεται **μαχητό τεκμήριο νόμιμης κοινοποίησης της πράξης εντός 15 ημερών από την αποστολή της** και συνακόλουθα, την επόμενη μέρα της κοινοποίησης εκκινείται η προθεσμία των 30 ημερών για την άσκηση εκ μέρους του φορολογούμενου ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής. **Το εν λόγω τεκμήριο είναι δυνατό να ανατραπεί** σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αποδείξει, προσκομίζοντας σχετική απόδειξη παραλαβής από τα ΕΛΤΑ, ότι η πράξη κοινοποιήθηκε στον ίδιο μετά την πάροδο του νόμιμου δεκαπενθημέρου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ): Παρακράτηση στις συνολικές αποδοχές εργαζομένων

Με έγγραφο της ΑΑΔΕ διευκρινίζεται ότι κατά τον υπολογισμό του Φ.Μ.Υ, συμπεριλαμβάνονται στο συνολικό ακαθάριστο εισόδημα των εργαζομένων και τα ποσά των προστίμων που επιβάλλονται με πειθαρχικές ποινές σε βάρος τους και τα οποία μειώνουν στην πραγματικότητα τις μηνιαίες και κατ'επέκταση και τις ετήσιες αποδοχές τους, ανεξαρτήτως του ύψους αυτών, καθώς τα ποσά των εν λόγω προστίμων δεν εξαιρούνται και δεν εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Υποβολή ιδιωτικών συμφωνητικών για τη διενέργεια εκδηλώσεων ενώπιον της Δ.Ο.Υ.

Με έγγραφο της ΑΑΔΕ διευκρινίζεται ότι τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 82 ν. 2238/1994 **ιδιωτικά συμφωνητικά που συνάπτονταν μεταξύ οργανώσεων, συλλόγων, σωματείων, ιδρυμάτων, οργανισμών και κέντρων διασκέδασης ή ξενοδοχείων για την πραγματοποίηση χορών, συγκεντρώσεων, δεξιώσεων κ.λπ., καταχωρούνται σε τριμηνιαίες καταστάσεις και υποβάλλονται από κάθε υπόχρεο για θεώρηση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., μέχρι την 20^η ημέρα των μηνών Ιανουαρίου, Απριλίου, Ιουλίου, Οκτωβρίου εκάστου έτους.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων προς το Δημόσιο

Με την με αριθμό ΠΟΛ. 1181/2018 απόφαση της Υφυπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα **κριτήρια για τη διαμόρφωση ψήφου του Δημοσίου** στο πλαίσιο του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και συγκεκριμένα **τροποποιούνται** οι ισχύουσες, με βάση την υπ' αριθμόν 1105/2017 ΥΑ, **προϋποθέσεις, η μεθοδολογία και τα κριτήρια** για τη συναίνεση του Δημοσίου στον προσδιορισμό των δόσεων αποπληρωμής των εν λόγω οφειλών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μετασχηματισμοί εταιριών: Μεταφορά στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Με την με αριθμό ΠΟΛ. 1185/2018 εγκύκλιο της ΑΑΔΕ παρέχονται οδηγίες σε σχέση με ειδικά ζητήματα που προκύπτουν κατά τη μεταφορά στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού σε υφιστάμενες ή νεοσυσταθείσες εταιρείες σε περίπτωση μετασχηματισμού τους. Ειδικότερα, διευκρινίζονται ζητήματα αναφορικά με α) τη χρεωστική διαφορά που προκύπτει από την ανταλλαγή Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, κατ' εφαρμογή του προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του Ελληνικού χρέους (PSI), β) τη μη παρακράτηση φόρου στα μερίσματα που διανέμονται μεταξύ συνδεδεμένων νομικών προσώπων, γ) τη μεταφορά αχρησιμοποίητων προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων και δ) τη μεταφορά αποθεματικών που σχημάτισε η εισφέρουσα εταιρία και σχετίζονται με τον κλάδο/ τους κλάδους δραστηριότητας.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης (Δ.Π.Κ.) και δηλώσεις οικονομικών συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.)

Κατατέθηκε στη Βουλή σχέδιο νόμου με τίτλο «Επείγουσες ρυθμίσεις για την υποβολή δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με το οποίο τροποποιούνται επιμέρους διατάξεις του ν.3213/2003, σχετικά με τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και τις δηλώσεις οικονομικών συμφερόντων των υπόχρεων προσώπων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2019

Κατατέθηκε στη Βουλή Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2019, στο οποίο περιλαμβάνονται i) οι οικονομικές εξελίξεις του έτους 2018 και οι μακροοικονομικές προβλέψεις για το έτος 2019, ii) ο προϋπολογισμός της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και iii) οι βασικές κατευθύνσεις δανεισμού και των διαχειριστικών στόχων για το 2019, στο πλαίσιο ελάφρυνσης του δημοσίου χρέους.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Ενωσιακός Τελωνειακός Κώδικας: Καταγωγή των Εμπορευμάτων

Με έγγραφο της ΑΑΔΕ κοινοποιούνται οι τελευταίες τροποποιήσεις του Ενωσιακού Τελωνειακού Κώδικα, ιδίως όσον αφορά στην καταγωγή των εμπορευμάτων και συγκεκριμένα (α) στον ορισμό του εγγεγραμμένου στο μητρώο των τελωνειακών αρχών εξαγωγέα, (β) στη διαδικασία εγγραφής του ενδιαφερόμενου εξαγωγέα στο εν λόγω μητρώο, (γ) στις ελεγκτικές αρμοδιότητες των τελωνειακών αρχών των κρατών – μελών σχετικά με την καταγωγή των εμπορευμάτων, καθώς και (δ) στον προσδιορισμό της χώρας όπου ορισμένα εμπορεύματα υπέστησαν ουσιαστική μεταποίηση.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Τελωνειακές αποθήκες και ελεύθερες ζώνες

Η με αριθμό ΠΟΛ. 1184/2018 εγκύκλιος της ΑΑΔΕ ανταποκρίνεται θετικά στα αιτήματα της Επιτροπής Εφοδιαστικής του ΣΕΒ για μείωση κόστους και γραφειοκρατίας στη διαδικασία απαλλαγής από το ΦΠΑ κατά α) τη θέση μη ενωσιακών εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία με ταυτόχρονη υπαγωγή σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης και β) την παράδοση εγχωρίων εμπορευμάτων τα οποία υπάγονται σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης. Με την εγκύκλιο, επιπλέον, η λειτουργία των τελωνειακών αποθηκών και ελεύθερων ζωνών στην Ελλάδα συγκλίνει με τις ευρωπαϊκές πρακτικές, δίνεται ώθηση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της μεταποίησης και της εφοδιαστικής αλυσίδας, απλουστεύονται οι τελωνειακές διαδικασίες, η αξιολόγηση γίνεται με κριτήρια όμοια με εκείνα με την πλειοψηφία των επιχειρήσεων της ΕΕ, κ.λπ.

Ο Τομέας Βιομηχανίας, Αναπτυξιακών Πολιτικών και Δικτύων του ΣΕΒ και η Επιτροπή Εφοδιαστικής Αλυσίδας του ΣΕΒ, είχαν εδώ και καιρό υποβάλλει προς τη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων της ΑΑΔΕ δέσμη προτάσεων πολλές εκ των οποίων υλοποιούνται με την παραπάνω εγκύκλιο. Οι προτάσεις του ΣΕΒ εστίασαν ενδεικτικά σε: απαλλαγές ΦΠΑ, υπαγωγή εγχωρίων εμπορευμάτων σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης (που μέχρι σήμερα δεν γινόταν), απλούστευση των διαδικασιών, αξιολόγηση με κριτήρια ανάλογα της ΕΕ, απλούστερες εγκρίσεις για τους ΑΕΟ, χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων ελέγχου, κ.λπ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ

ΣΤΕ 249/2018: Δικαίωμα καλόπιστου λήπτη εικονικού τιμολογίου προς έκπτωση της σχετικής δαπάνης από τα ακαθάριστα έσοδά του

Το ΣΤΕ έκρινε ότι ο καλόπιστος λήπτης φορολογικού στοιχείου, το οποίο (α) αντιστοιχεί σε πραγματοποιηθείσα συναλλαγή, (β) έχει εκδοθεί νομότυπα και (γ) από φορολογικώς υπαρκτό πρόσωπο, έχει δικαίωμα έκπτωσης της σχετικής δαπάνης από τα ακαθάριστα έσοδά του. Η τυχόν απάτη του φερόμενου εκδότη του φορολογικού αυτού στοιχείου ή η τυχόν συμπαιγνία του με τρίτο πρόσωπο, με σκοπό ο φερόμενος εκδότης να εμφανίζεται ως πραγματοποιήσας τη συναλλαγή, αντί του τρίτου, την οποία αγνοεί ο λήπτης, δεν δύναται να αντιταχθεί εκ μέρους της φορολογικής αρχής στον καλόπιστο λήπτη, προκειμένου ο τελευταίος να μην ασκήσει το δικαίωμα έκπτωσης της σχετικής δαπάνης από τα ακαθάριστα έσοδά του. Τούτο θα συνέβαινε μόνο στην περίπτωση που η φορολογική αρχή αποδείκνυε με επαρκή βεβαιότητα και βάσει αντικειμενικών στοιχείων ότι ο καλόπιστος λήπτης, που ασκεί το δικαίωμα έκπτωσης, είχε ή όφειλε να έχει γνώση του γεγονότος ότι η συναλλαγή του με τον εκδότη έγινε στο πλαίσιο απάτης που διέπραξε ο εκδότης ή άλλος επιχειρηματίας σε προηγούμενο στάδιο της αλυσίδας παραδόσεων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1518/2018: Πιστωτικό υπόλοιπο από φόρο που παρακρατήθηκε

Σύμφωνα με τις ειδικές ρυθμίσεις του άρθρου 12 του προΐσχυοντος Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994), αναφορικά με το εισόδημα τραπεζικών και ασφαλιστικών εταιριών, η έκπτωση του φόρου που καταβλήθηκε/παρακρατήθηκε παρέχεται υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης φορολογούμενου κατά τις γενικές διατάξεις εισοδήματος και προκύπτοντος προς βεβαίωση φόρου. Συνεπώς, στην περίπτωση ανεπαρκών φορολογητέων κερδών ή ζημίας δε χωρεί μερική ή ολική επιστροφή του ως άνω καταβληθέντος φόρου, διότι αυτό θα ανέτρεπε το σκοπό της διάταξης. Το ΣΤΕ, με την ανωτέρω απόφασή του, έκρινε ότι στην περίπτωση που ο φόρος που προκύπτει για το φορολογούμενο εισόδημα των τραπεζικών και ασφαλιστικών ανωνύμων εταιριών, βάσει των γενικών διατάξεων, δεν επαρκεί για την έκπτωση του φόρου που παρακρατήθηκε για τα αυτοτελώς φορολογούμενα εισοδήματα αυτών, το πιστωτικό υπόλοιπο του παρακρατηθέντος φόρου δεν επιστρέφεται, αλλά παραμένει προς έκπτωση στον χρόνο της διανομής των κερδών που αναλογούν στα κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντα εισοδήματα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 1774/2018: Έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Το ΣΤΕ, έκρινε ότι, σε περίπτωση έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο, διαφορά υπέρ το άρτιο συνιστά εισφορά η οποία αυξάνει ναί μεν το ενεργητικό της εταιρείας, αλλά δεν υπόκεινται σε φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου, παρά μόνον εφόσον γίνει κεφαλαιοποίηση της εν λόγω διαφοράς, οπότε οι εισφέροντες αποκτούν δικαίωμα ίδιας φύσης με εκείνο που έχουν οι εταίροι. Ειδικότερα, το ΣΤΕ έκρινε ότι η καταβολή της διαφοράς μεταξύ της τιμής διάθεσης της μετοχής και της ονομαστικής αξίας αυτής, αποτελούσα εισφορά που αυξάνει το ενεργητικό της εταιρείας, δεν υπάγεται στο φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου κατά την περ. γ της παρ.1 του άρθρου 18 του ν.1676/1986, αφού κατά το χρόνο καταβολής, ο εισφέρων, από την εισφορά αυτή δεν αποκτά δικαίωμα ψήφου κ.λπ., δηλαδή δεν αποκτά οποιοδήποτε πρόσθετο δικαίωμα σε σχέση με άλλους μετόχους που δεν έχουν εισφέρει κεφάλαια υπέρ το άρτιο. Με την εν λόγω απόφαση επιβεβαιώθηκε η υπ' αριθμόν 3015/2009 απόφαση του ΣΤΕ ενώ ο προβαλλόμενος λόγος αναίρεσης του Δημοσίου απορρίφθηκε ως αβάσιμος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 340/2018: Τρόπος προσδιορισμού της πραγματικής αξίας πώλησης μη εισηγμένων μετοχών

Το ΣΤΕ έκρινε ότι, οι διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 3 ν. 2753/1999, με τις οποίες εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Οικονομικών να προβλέπει τον τρόπο προσδιορισμού της κατώτατης πραγματικής αξίας πώλησης μη εισηγμένων σε χρηματιστήριο μετοχών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, **κρίνονται αντισυνταγματικές ως αντιβαίνουσες στο άρθρο 78 του Συντάγματος, διότι με τον τρόπο αυτό, τα ουσιώδη στοιχεία του φόρου, δηλαδή το αντικείμενο και η βάση υπολογισμού του φόρου, δεν προσδιορίζονται από τον τυπικό νόμο, αλλά καθίστανται αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης.** Ωστόσο, η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου 3 ν. 2753/1999 εισάγει αυτοτελή ρύθμιση που μπορεί να εφαρμοσθεί αυτοδυνάμως και πάντως ανεξαρτήτως του αντισυνταγματικού χαρακτήρα της παραγράφου 11 του άρθρου αυτού. Και τούτο, διότι στις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 3 ν. 2753/1999 προβλέπεται φορολογικός συντελεστής 5% επί της πραγματικής αξίας πώλησης μη εισηγμένων μετοχών, δηλαδή **εισάγεται αυτοτελής και επαρκής ρύθμιση ως προς τον προσδιορισμό του αντικειμένου και της βάσης υπολογισμού του φόρου, χωρίς την ανάγκη εφαρμογής του τρόπου υπολογισμού που καθορίζεται με την κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 11 εκδοθείσα ΥΑ.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 331/2018: Προσδιορισμός των καθαρών κερδών τεχνικών επιχειρήσεων

Το ΣΤΕ έκρινε επί του ζητήματος προσδιορισμού των καθαρών κερδών επιχειρήσεων εκτέλεσης ιδιωτικών τεχνικών έργων **σε περίπτωση που τα βιβλία και στοιχεία αυτών κριθούν ανεπαρκή σε χρονικό σημείο από 1.1.2002 και μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3522/2006 (ήτοι την 22.12.2006).** Η ανάγκη κρίσης επί του ως άνω ζητήματος προέκυψε, διότι διαπιστώνεται διαφορετική αντιμετώπιση στις γενικές διατάξεις του άρθρου 32, όπου θα λάβει χώρα σύγκριση του εξωλογιστικού και λογιστικού αποτελέσματος και εφαρμογή της υψηλότερης μεταξύ των δύο τιμών, και διαφορετική αντιμετώπιση στις ειδικότερες διατάξεις του άρθρου 34, όπου δε λαμβάνει χώρα τέτοια σύγκριση. Το ΣΤΕ κατέληξε ότι, **προκειμένου περιήμεδαπών ανωνύμων εταιρειών με ακαθάριστα έσοδα από την κατασκευή ιδιωτικών τεχνικών έργων που αναλαμβάνουν από 1.1.2002 και μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3522/2006 (ήτοι την 22.12.2006), εφ' όσον η φορολογική αρχή εκτιμήσει ότι τα βιβλία και στοιχεία τους είναι ανακριβή ή ανεπαρκή και, στην τελευταία περίπτωση, η ανεπάρκεια καθιστά αδύνατη τη διενέργεια ελεγκτικών επαληθεύσεων, τότε προσδιορίζει πάντοτε τα καθαρά κέρδη αυτών με βάση τις ειδικές, ως προς το εισόδημα των τεχνικών επιχειρήσεων.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 546/2018: Διασφαλιστικά μέτρα του δημοσίου συμφέροντος κατά εκτελεστικών μελών ΔΣ

Το ΣΤΕ έκρινε ότι, σε περίπτωση ημεδαπής Α.Ε, τα διασφαλιστικά μέτρα μπορούν να επιβληθούν σωρευτικά στα φυσικά πρόσωπα, τα οποία από την τέλεση της σχετικής παράβασης και μέχρι την επιβολή των μέτρων κατείχαν μια από τις ιδιότητες που απαριθμούνται στην παράγραφο 5 του άρθρου 46 υπό τις διευκρινίσεις της ΠΟΛ. 1282/2013, δηλαδή είχαν την ιδιότητα του προέδρου, αντιπροέδρου, του διοικητικού συμβουλίου της Α.Ε, του διευθύνοντα, εντεταλμένου, συμπράττοντα συμβούλου, του διοικητή, του διευθυντή ή του γενικού διευθυντή, **υπό την προϋπόθεση ότι τα πρόσωπα αυτά ήταν, κατά τον κρίσιμο χρόνο, εντεταλμένα στη διοίκηση ή διαχείριση ή εκπροσώπηση της ανώνυμης εταιρίας, είτε άμεσα από το νόμο είτε από ιδιωτική βούληση είτε με δικαστική απόφαση.** Επισημαίνεται ότι απαιτείται η φορολογική αρχή να διερευνήσει και αιτιολογήσει ειδικά αν το εκάστοτε πρόσωπο είναι εντεταλμένο να ασκεί καθήκοντα διοίκησης, διαχείρισης ή εκπροσώπησης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΣΤΕ 547/2018: Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης πριν από την επιβολή προστίμου

Το ΣΤΕ έκρινε ότι, στην περίπτωση τέλεσης της παράβασης έκδοσης εικονικού φορολογικού στοιχείου, η οποία ενέχει υπαίτια συμπεριφορά του φορολογουμένου, **η φορολογική αρχή οφείλει να παράσχει στο φορολογούμενο τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης πριν από την επιβολή του προστίμου,** προκειμένου να εκθέσει ο φορολογούμενος τις απόψεις του και, να επηρεάσει τη λήψη της σχετικής απόφασης λόγω πιθανής διαφορετικής παρουσίασης ή εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

03. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ & ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Κωστής Μπακόπουλος
Δικηγόρος,
Επίκουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής Αθηνών

«Οι νέες ρυθμίσεις για την ευθύνη του αναθέτοντος έργο»

Με το άρθρο 9 του ν. 4554/2018 τέθηκε νέο νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει την ευθύνη του αναθέτοντος έργο έναντι του προσωπικού του εργολάβου ή υπεργολάβου. Εισάγεται ο βασικός κανόνας ότι ο αναθέτων ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον εργολάβο/υπεργολάβο απέναντι στους εργαζόμενους που αυτοί απασχολούν για την πληρωμή των αποδοχών, ασφαλιστικών εισφορών και αποζημιώσεων απόλυσης. Η εις ολόκληρον ευθύνη του αναθέτοντος ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης με τον εργολάβο και για 3 χρόνια μετά τη λήξη της. Εάν η εργασία παρέχεται στις εγκαταστάσεις του αναθέτοντος, η ευθύνη αυτή επεκτείνεται και στις αξιώσεις των εργαζομένων που απορρέουν από τη νομοθεσία περί υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας, καθώς και από εργατικό ατύχημα. Παράλληλα ο νόμος προβλέπει σωρεία τυπικών υποχρεώσεων του αναθέτοντος, η τήρηση των οποίων αναπόφευκτα επιβαρύνει το κόστος λειτουργίας της επιχείρησης, καθώς αυτός φέρει πλέον το βάρος να ελέγχει και να διασφαλίζει (κάτι που πρακτικά δεν είναι καθόλου εύκολο) ότι ο εργολάβος τηρεί τις υποχρεώσεις του έναντι των εργαζομένων (μηνιαίος έλεγχος αποδεικτικών πληρωμής κ.λπ.).

Οι νέες διατάξεις είναι εξόχως προβληματικές και από νομικής απόψεως. Η συνταγματικότητά τους είναι αμφίβολη, καθώς περιορίζουν υπέρμετρα την οικονομική ελευθερία του αναθέτοντος, δηλαδή το θεμελιώδες δικαίωμά του να επιλέγει τον τρόπο και τη συμβατική μορφή με την οποία θα καλύπτει τις επιχειρηματικές του ανάγκες (άρθρο 5 Συντ.). Η Κυβέρνηση φαίνεται να θέλει να αντιμετωπίσει φαινόμενα εργασιακής επισφάλειας που παρουσιάζονται στο πλαίσιο της ανάθεσης επιμέρους εργασιών ή δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης σε εξωτερικούς συνεργάτες, μέσω συμβάσεων έργου. Όμως το πράττει με τρόπο ισοπεδωτικό, με την αδιάκριτη επισώρευση εργοδοτικών ευθυνών και στον αναθέτοντα. Το ότι υπάρχει και κάτι που λέγεται ελευθερία των συμβάσεων, που δίνει το δικαίωμα να επιλέγει κανείς το είδος της σύμβασης που θέλει (ή δεν θέλει) να συνάψει (και βεβαίως τηρώντας πλήρως όλες τις νόμιμες και συμβατικές υποχρεώσεις του), φαίνεται να είναι ψιλά γράμματα για τους νομοθετούντες. Αλλά και με τη φιλοσοφία και τις σταθμίσεις του ευρωπαϊκού δικαίου είναι αντίθετος ο νέος νόμος: εκεί υπάρχουν οδηγίες που δίνουν στον εργοδότη τη νόμιμη δυνατότητα να προσφεύγει σε φορείς εκτός της επιχείρησής του για την κάλυψη των αναγκών του, χωρίς να αναλαμβάνει αυτομάτως και εργοδοτικές ευθύνες για το προσωπικό των εργολάβων.

Το πεδίο εφαρμογής του νόμου θα έπρεπε να είναι διατυπωμένο με μεγαλύτερη σαφήνεια, ώστε να περιορίζεται το ενδεχόμενο ερμηνευτικής επέκτασής του σε κάθε είδους ανάλογες συμβάσεις. Ορθότερο είναι να εξαιρεθούν οι συμβάσεις παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών, αφού ο νόμος κάνει λόγο για «έργο» και όχι για υπηρεσίες. Επιβάλλεται επίσης συστατική ερμηνεία ώστε ο νόμος να εφαρμόζεται μόνο σε εκείνες τις συμβάσεις έργου, που σχετίζονται άμεσα με την επιχειρηματική δραστηριότητα του αναθέτοντος και τις οποίες αυτός θα μπορούσε να εκτελέσει με ίδια μέσα και τεχνογνωσία. Άρα δεν θα πρέπει να καλύπτονται οι περιπτώσεις ανάθεσης εξειδικευμένων εργασιών που βρίσκονται εκτός του αντικειμένου δραστηριότητας της επιχείρησης και δεν μπορούν να εκτελεστούν με ίδια μέσα (π.χ. υπηρεσίες διαφήμισης, marketing, μεταφοράς κ.α.).

Εν κατακλείδι, απαιτείται ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή από τις επιχειρήσεις, καθώς ο νόμος είναι με ευρύτητα διατυπωμένος, σχετική νομολογία (που να θίγει θέματα συνταγματικότητας ή, έστω, να ερμηνεύει συστατικά το νόμο) ακόμη δεν υφίσταται, η δε Διοίκηση είναι (μάλλον) δεδομένο ότι θα ερμηνεύσει το νόμο με αυστηρότητα για τις επιχειρήσεις.

Πρόσφατες Νομοθετικές εξελίξεις

Κατώτατος μισθός

Στο πλαίσιο ψήφισης του ν. 4564/2018 κατατέθηκε τροπολογία αναφορικά με την εκκίνηση διαδικασίας διαμόρφωσης του κατώτατου μισθού για το έτος 2018. Με την εν λόγω τροπολογία αλλάζουν οι ημερομηνίες διαβούλευσης ειδικά για το 2018, διατηρώντας τη διάρκεια της προβλεπόμενης διαδικασίας στους 4 μήνες. Επιπλέον επισημαίνεται ότι είναι «επιτακτική ανάγκη για τον επανακαθορισμό των μισθών σε επίπεδα που θα ανταποκρίνονται στα βελτιωμένα δεδομένα της οικονομίας και στις υφιστάμενες ανάγκες του εργατικού δυναμικού της χώρας». Τέλος καμία αναφορά δεν υπάρχει και για την τύχη του υποκατώτατου μισθού, καθώς η όποια αλλαγή θα πρέπει να συνδυαστεί με την επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών προκειμένου να αντισταθμιστεί το κόστος για τους εργοδότες.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Κατάρτιση προγράμματος επιχορήγησης εργοδοτών για τη διατήρηση νέων θέσεων εργασίας

Εκδόθηκε η με αριθμ. οικ. 49460/1109 Υπουργική Απόφαση για την κατάρτιση προγράμματος επιχορήγησης εργοδοτών για τη διατήρηση νέων θέσεων εργασίας με στόχο την ενίσχυση της ρευστότητας και της απασχόλησης την περίοδο της οικονομικής κρίσης. Ειδικότερα μέσω του προγράμματος πρόκειται να επιχορηγηθούν ιδιωτικές επιχειρήσεις και εργοδότες του ιδιωτικού τομέα για νέες θέσεις εξαρτημένης εργασίας πλήρους ή και μερικής απασχόλησης που δημιούργησαν από 1-6-2017 έως 31-5-2018. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να διατηρήσουν και τις επιχορηγούμενες και τις μη επιχορηγούμενες θέσεις εργασίας για χρονικό διάστημα ίσο με το εγκριθέν διάστημα επιχορήγησης. Το μέγιστο διάστημα επιχορήγησης των επιχειρήσεων είναι 14 μήνες (από 1-6-2017 έως 31-8-2018), ενώ το χρονικό διάστημα της δέσμευσης των επιχειρήσεων για διατήρηση της απασχόλησης ξεκινά την 01-9-2018, όποια και να είναι η ημερομηνία αίτησης και έγκρισης υπαγωγής στο πρόγραμμα. **Δυνητικοί δικαιούχοι είναι όλες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά οι εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που ασκούν οικονομική δραστηριότητα και πληρούν σωρευτικά τις προϋποθέσεις του προγράμματος.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Όροι αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις όλης της χώρας

Εκδόθηκε η με αριθμ. 49825/2686/2018 Υπουργική Απόφαση, με την οποία κηρύχθηκε γενικώς υποχρεωτική η από 27.3.2018 Συλλογική Σύμβαση Εργασίας για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις όλης της χώρας, για όλους τους εργοδότες και εργαζόμενους του κλάδου, που αυτή αφορά.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Μη Μισθωτοί Ασφαλισμένοι

Εκδόθηκε η υπ' αριθμόν 45/2018 εγκύκλιος ΕΦΚΑ σχετικά με την τροποποίηση εκκαθάρισης ασφαλιστικών εισφορών Μη Μισθωτών Ασφαλισμένων.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

Νομολογία και Γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ

ΑΠ 230/2018: Αρχή της εύνοιας υπέρ των μισθωτών

Κατά τη συσχέτιση περισσότερων πηγών της ίδιας ιεραρχικής βαθμίδας δεν εφαρμόζεται η αρχή της εύνοιας, ούτε η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 1876/1990 (που ρυθμίζει την σχέση νόμου και ΣΣΕ). Αντίθετα, οι νεότεροι και ειδικοί κανόνες αποκλείουν την εφαρμογή των παλαιότερων και γενικών και εφαρμόζονται, όταν ρυθμίζουν το ίδιο γενικά θέμα κατά τρόπο αντίθετο και σε κάθε περίπτωση διαφορετικό και ασυμβίβαστο προς τη ρύθμιση των παλαιότερων κανόνων, είτε ευνοϊκότερο είτε δυσμενέστερο σε σχέση με αυτούς (άρθρο 2 ΑΚ). Σε σχέση με τους Κανονισμούς Εργασίας που καταρτίστηκαν και κυρώθηκαν υπό την ισχύ και με τη διαδικασία του ν.δ. 3789/1957, **οι αναγκαστικού δικαίου διατάξεις της κοινής (γενικής) εργατικής νομοθεσίας υπερισχύουν, εφόσον περιέχουν ρυθμίσεις, στο σύνολό τους ευνοϊκότερες για τους εργαζόμενους ως διατάξεις ανώτερης βαθμίδας, των διατάξεων των εχόντων ισχύ ουσιαστικού νόμου διατάξεων Κανονισμών Εργασίας, που καταρτίστηκαν και κυρώθηκαν υπό την ισχύ και κατά τη διαδικασία του ν.δ. 3789/1957.**

Αντίθετα, υπερισχύουν οι διατάξεις των Κανονισμών Εργασίας εάν, με την αυτή προϋπόθεση, είναι ευνοϊκότερες των αντίστοιχων της κοινής εργατικής νομοθεσίας. **Οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνουν διασφαλίζουν τις ελάχιστες, υπέρ όλων των εργαζομένων, εγγυήσεις ενώ λόγω του εντόνως προστατευτικού χαρακτήρα τους και του στενού δεσμού τους με την ικανοποίηση και προστασία του γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος, αποτελούν μονομερώς αναγκαστικό δίκαιο και κατά συνέπεια απόκλιση από τις σχετικές διατάξεις αυτών επιτρέπεται μόνο για την εφαρμογή ευμενέστερων για τον εργαζόμενο διατάξεων άλλων πηγών, με την προαναφερθείσα έννοια της αρχής της εύνοιας υπέρ των μισθωτών.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 470/2018: Επιβολή συστήματος εκ περιτροπής απασχόλησης

Η νόμιμη επιβολή συστήματος εκ περιτροπής εργασίας δεν συνιστά μονομερή βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας κατά την έννοια του άρθρου 7 ν. 2112/1920, διότι λαμβάνει χώρα κατ' ενάσκηση διαπλαστικού δικαιώματος του εργοδότη απορρέοντος από τον νόμο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 613/2018: Υπερημερία εργοδότη

Για να θεωρηθεί καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος του εργαζομένου να ζητήσει μισθούς υπερημερίας απαιτείται δόλια και κακόβουλη αποφυγή της απασχόλησής του και δεν αρκεί ότι δεν βρήκε άλλη εργασία από αμέλεια. Ειδικότερα απαιτείται, για την ευδοκίμηση της ως άνω ένστασης του εργοδότη, όπως ο τελευταίος επικαλεσθεί και αποδείξει, (α) την εργασία την οποία ο εργαζόμενος μπορούσε να εκτελέσει, χωρίς να είναι αναγκαίος ο προσδιορισμός της συγκεκριμένης επιχείρησης, (β) τους λόγους για τους οποίους είναι αδικαιολόγητη και κακόβουλη η μη απασχόληση του εργαζομένου αλλού, (γ) την ωφέλεια την οποία θα αποκόμιζε από την άλλη εργασία, με αναφορά συγκεκριμένων αποδοχών που θα ελάμβανε από την εργασία αυτή και (δ) την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της υπερημερίας του εργοδότη και της ωφέλειας που αποκόμισε ο εργαζόμενος, δηλαδή από το γεγονός ότι δεν απασχολήθηκε στην υπηρεσία του εργοδότη και διέθεσε το χρόνο που αποδεσμεύτηκε σε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα. **Μόνη η μακρά διάρκεια του χρονικού διαστήματος για το οποίο ζητούνται αποδοχές υπερημερίας, χωρίς παράλληλα να είναι δόλια και κακόβουλη η αποφυγή του εργαζομένου προς ανεύρεση εργασίας, δεν καθιστά την άσκηση της σχετικής αξίωσης καταχρηστική.**

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 232/2018: Υπερεργασία - Υπερωρία

Μετά την έναρξη της ισχύος του ν. 2874/2000 (από 1.4.2001), **ο μισθωτός δεν έχει πλέον δύο διακριτές αξιώσεις σε περίπτωση παράνομης υπερωριακής του απασχόλησης, αλλά μόνο μία αξίωση αποζημίωσης**, για τη θεμελίωση της οποίας μάλιστα δεν απαιτείται η επίκληση των προϋποθέσεων του αδικαιολόγητου πλουτισμού (ΑΠ 314/2017, ΑΠ 671/2016, ΑΠ 206/2009, ΑΠ 196/2008). [Σημειώνεται ότι τα ποσοστά των προσαυξήσεων για την υπερεργασία και την παράνομη υπερωριακή απασχόληση μειώθηκαν αρχικά με το άρθρο 1 του Ν. 3385/2005 σε 25% και 100% αντίστοιχα και με το άρθρο 74 παρ. 10 του Ν. 3863/2010 σε 20% και 80% αντίστοιχα].

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 572/2018: Η εξάμηνη αποσβεστική προθεσμία για την αξίωση της αποζημιώσεως από απόλυση

Κατά το άρθρ. 6 παρ. 2 του Ν. 3198/1955, **κάθε αξίωση του μισθωτού για καταβολή ή συμπλήρωση της οφειλόμενης αποζημιώσεως από απόλυσή του είναι απαράδεκτη αν η σχετική αγωγή δεν κοινοποιηθεί μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών, αφότου η αξίωση κατέστη απαιτητή** (ΑΠ 177/2013, ΑΠ 200/2011, ΑΠ 1284/2010, ΑΠ 526/2008, ΑΠ 1938/2007). Αφετηρία για την έναρξη της εξάμηνης προθεσμίας αποτελεί η ημέρα κατά την οποία η αξίωση κατέστη απαιτητή και σε περίπτωση απροειδοποίητης καταγγελίας η ημέρα αυτή συμπίπτει με την ημέρα κατά την οποία έλαβε χώρα η καταγγελία. Έτσι στην περίπτωση της απροειδοποίητης καταγγελίας της εργασιακής σύμβασης αόριστου χρόνου, η προθεσμία αυτή (εξάμηνη) αρχίζει από την επόμενη της ημέρας που έλαβε χώρα το γεγονός της καταγγελίας και λήγει με την παρέλευση ολόκληρης της ημέρας του τελευταίου μήνα, η οποία αντιστοιχεί σε αριθμό με την ημέρα που άρχισε (ΑΠ 1938/2007). Όταν δε παρέλθει άπρακτη η εν λόγω αποκλειστική προθεσμία, επέρχεται απόσβεση του ως άνω δικαιώματος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 172/2018: Προθεσμία άσκησης αγωγής περί ακυρότητας της καταγγελίας και απόληψης μισθών υπερημερίας

Η τρίμηνη αποσβεστική προθεσμία του άρθρου 6 § 1 ν. 3198/1955, προσδιοριζόμενη σε μήνες, **αρχίζει από την επομένη της ημέρας που έλαβε χώρα η λύση της σύμβασης, που αποτελεί το αφετήριο γεγονός** αυτής, με την καταγγελία και την περιέλευσή της στον μισθωτό και λήγει με την παρέλευση ολόκληρης της ημέρας του τελευταίου μήνα, η οποία αντιστοιχεί σε αριθμό και ημέρα με εκείνη που άρχισε, αν δε αυτή (τελευταία ημέρα της προθεσμίας) είναι κατά νόμον εορτάσιμη (μη εργάσιμη), όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη ημέρα. Η εν λόγω αποσβεστική προθεσμία, για την έγερση (άσκηση) αγωγής περί ακυρότητας της καταγγελίας και απόληψης μισθών υπερημερίας, λαμβάνεται αυτεπάγγελα υπόψη από το δικαστήριο (άρθρο 280 ΑΚ) και καταλαμβάνει κάθε αξίωση του μισθωτού που πηγάζει από την για οποιοδήποτε λόγο ακυρότητα της καταγγελίας της αορίστου χρόνου εργασιακής σχέσης από τον εργοδότη.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 536/2018: Αρχή της ίσης μεταχείρισης των εργαζομένων - Οικειοθελής παροχή

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης τυγχάνει εφαρμογής και στην περίπτωση που ο εργοδότης προβαίνει σε οικειοθελή παροχή προς ορισμένους μισθωτούς για λόγους ανεξάρτητους από το είδος της εργασίας τους αλλά σχετιζόμενους με άλλες περιστάσεις, όπως απομάκρυνση ή αποχώρηση αυτών από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης, οπότε, αν οι ίδιες περιστάσεις συντρέχουν και για άλλους εργαζομένους, ο εργοδότης βάσει της αρχής αυτής οφείλει να επεκτείνει την εν λόγω οικειοθελή παροχή και σ' αυτούς (ΑΠ 808/2012). Βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή της ανωτέρω αρχής είναι η παροχή του εργοδότη να είναι εκούσια και οικειοθελής, δηλαδή να χορηγείται από δική του πρωτοβουλία και χωρίς να υπάρχει σχετική από τον νόμο υποχρέωση (ΑΠ 673/2014, ΑΠ 808/2012). Διαφορετικά, αν ο εργοδότης έχει υποχρέωση από διάταξη νόμου ή από όρο συλλογικής σύμβασης εργασίας ή διαιτητικής απόφασης ή από δικαστική απόφαση να χορηγήσει κάποια παροχή σε ορισμένους μισθωτούς, δεν πρόκειται για οικειοθελή παροχή και η εξαίρεση από αυτήν άλλων μισθωτών, που τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες, δεν παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Η παρά τον νόμο χορήγηση οικειοθελούς παροχής σε ορισμένους μισθωτούς δεν δικαιολογεί ανάλογη αξίωση των μισθωτών, που δεν την έλαβαν, αφού η αξίωση από την αρχή της ίσης μεταχείρισεως δεν μπορεί να θεμελιωθεί στην εργοδοτική παρανομία (ΑΠ 1400/2002, ΑΠ 546/2007).

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 960/2017: Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου οριζόμενη από ΣΣΕ - Σπουδαίος λόγος για καταγγελία της σύμβασης

Σπουδαίο λόγο μπορεί να θεμελιώσει όχι μόνο η ποινική καταδίκη, αλλά ακόμη και η υποψία τελέσεως ποινικού αδικήματος, ιδίως όταν ο εργαζόμενος κατέχει θέση ιδιαίτερης εμπιστοσύνης, όπως και ο κλονισμός της σχέσης εμπιστοσύνης προς τον εργαζόμενο (ΑΠ 458/2013, 1115/2013). Ακόμη και η τυχόν απαλλαγή του εργαζόμενου δεν αρκεί μόνη αυτή για να ανατρέψει την ύπαρξη σπουδαίου λόγου καταγγελίας της συμβάσεως του εργαζόμενου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 288/2018: Υπερωρία - υπερεργασία - Εργασία του μισθωτού κατά την Κυριακή και το Σάββατο

Για τους εργαζόμενους με το σύστημα της πενήμερης εβδομαδιαίας εργασίας και μετά την ισχύ του Ν. 2874/2000, ως υπερωριακή εργασία θεωρείται η απασχόληση πέραν των εννέα (9) ωρών ημερησίως. Έτσι η εργασία του μισθωτού κατά την Κυριακή και το Σάββατο δεν αποτελεί υπερωριακή εργασία, αν δεν υπερβαίνει το ανώτατο νόμιμο όριο της ημερησίας απασχόλησης (ΑΠ 314/2017, ΑΠ 53/2015, ΑΠ 526/2013), που είναι το οκτάωρο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 524/2018: Η καταγγελία σύμβασης εργασίας πρέπει να είναι βέβαια και να μην περιέχει αίρεση - Τρίμηνη αποσβεστική προθεσμία για κοινοποίηση αγωγής - Μονομερής βλαπτική μεταβολή

Η καταγγελία πρέπει να περιέχει σαφή και αναμφίβολη βούληση του καταγγέλλοντος να λύσει μονομερώς τη σύμβαση, έτσι ώστε να μη μένει στον αντισυμβαλλόμενο αμφιβολία ως προς τη λύση ή όχι της σύμβασης. Για τον λόγο αυτό γίνεται δεκτό ότι δεν επιδέχεται κατ' αρχήν αίρεση, αφού η προσθήκη αίρεσης δημιουργεί αβεβαιότητα στον αντισυμβαλλόμενο σχετικά με τη λήξη ή όχι της σύμβασης, η οποία δεν συμβιβάζεται με τον χαρακτήρα της καταγγελίας ως διαπλαστικής δικαιοπραξίας (ΑΠ 65/2012). Αν η μονομερής βλαπτική για τον μισθωτό μεταβολή των όρων της υπαλληλικής σύμβασης κατά την έννοια του άρθρου 7 εδάφιο α' του ν.2112/1920, υπό τις περιστάσεις υπό τις οποίες επιχειρείται, είναι αντίθετη προς την καλή πίστη και ενέχει καταχρηστική ενάσκηση του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη, με αποτέλεσμα την παράνομη προσβολή της προσωπικότητας του μισθωτού, μπορεί ο τελευταίος να αξιώσει από τον υπαίτιο εργοδότη, εκτός των άλλων, και χρηματική ικανοποίηση, για την ηθική βλάβη που υπέστη από την βλαπτική αυτή μεταβολή και την ανεπίτρεπτη επαγγελματική του μείωση (ΑΠ 746/2010). Ο εργοδότης, αν καταγγείλει ακύρως τη σύμβαση εργασίας, περιέρχεται σε υπερήμερία ως προς την αποδοχή των υπηρεσιών του μισθωτού και υποχρεούται να καταβάλει στον τελευταίο τις αποδοχές υπερήμερίας εωσότου άρει την υπερήμερία το. Στην περίπτωση αυτή, ο μισθωτός δεν υποχρεούται σε πραγματική και προσήκουσα προσφορά των υπηρεσιών του, αφού στην καταγγελία του εργοδότη εμπεριέχεται και η δήλωση βουλήσεώς του να μην αποδεχθεί στο μέλλον τις υπηρεσίες του απολυθέντος.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

ΑΠ 575/2018: Άκυρη σύμβαση εργασίας - Οφέλεια εργοδότη - Ύψος αμοιβής και επιδόματα που οφείλει ο εργοδότης να αποδώσει στον ακύρως απασχοληθέντα εργαζόμενο

Επί παροχής εργασίας υπό άκυρη για οποιοδήποτε λόγο σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, ο εργοδότης υποχρεούται, ως καθιστάμενος αδικαιολογήτως πλουσιότερος, στην απόδοση της ωφέλειας που αποκόμισε από την εργασία του μισθωτού, ανεξαρτήτως της ζημίας του τελευταίου, με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης νομοθετικής ρύθμισης που αποσυνδέει ορισμένες μισθολογικές αξιώσεις από το κύρος της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας. Επομένως, ο εργοδότης υποχρεούται να αποδώσει στον ακύρως απασχοληθέντα εργαζόμενο την αμοιβή την οποία αναγκαίως θα κατέβαλλε εάν ήταν έγκυρη η σύμβαση εργασίας υπό τις επικρατούσες στον τόπο της παροχής συνθήκες για την ίδια εργασία σε πρόσωπο με τις ικανότητες και τα προσόντα του απασχοληθέντος, χωρίς όμως να λαμβάνονται υπόψη τα επιδόματα γάμου, τέκνων και προϋπηρεσίας, δηλαδή επιδόματα που προσιδιάζουν στην προσωπική κατάσταση του μισθωτού, εφόσον αυτά δεν θα συνέτρεχαν αναγκαίως στο πρόσωπο του δυναμένου να απασχοληθεί εγκύρως μισθωτού.

Για περισσότερες λεπτομέρειες επικοινωνήστε με τη συντακτική ομάδα

04. ΤΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Κωνσταντίνος Διαμαντούρος
Μόνιμος αντιπρόσωπος
ΣΕΒ

«Υιοθέτηση πανευρωπαϊκών κανόνων για την αφερεγγυότητα των επιχειρήσεων»

Κάθε χρόνο στην επικράτεια της ΕΕ πτωχεύουν 200,000 επιχειρήσεις και, ως αποτέλεσμα, χάνονται 1,7 εκατ. θέσεις εργασίας. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ένα σημαντικό ποσοστό αυτών των πτωχεύσεων θα μπορούσε να αποφευχθεί αν τα πλαίσια αφερεγγυότητας και αναδιάρθρωσεων λειτουργούσαν με πιο αποτελεσματικό τρόπο. Ταυτόχρονας, το υπάρχον κανονιστικό πλαίσιο δεν προσφέρει σε επιχειρηματίες εύκολα μία δεύτερη ευκαιρία με αποτέλεσμα, οι μισοί ευρωπαίοι να δηλώνουν απρόθυμοι να ξεκινήσουν μια επιχείρηση επειδή φοβούνται την αποτυχία.

Με αυτό το σκεπτικό, και στο πλαίσιο της ευρύτερης ευρωπαϊκής στρατηγικής για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το 2016 ένα σύνολο νέων κανόνων που έχουν ως **σκοπό να δημιουργήσουν ένα κοινό πανευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο για την αφερεγγυότητα των επιχειρήσεων.** Πιο συγκεκριμένα, η πρόταση προβλέπει:

- Σε πρώτη φάση, **κοινές αρχές για τη χρήση πλαισίων έγκαιρης αναδιάρθρωσης**, που θα βοηθούν τις εταιρείες να εξακολουθήσουν τις δραστηριότητές τους και να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας τους. Πιο συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις σε δυσκολία (κυρίως ΜΜΕ) θα έχουν στη διάθεση τους **εργαλεία έγκαιρης προειδοποίησης για την ανίχνευση της επιδεινούμενης οικονομικής κατάστασής τους και τη διασφάλιση της αναδιάρθρωσής τους σε πρώιμο στάδιο.** Ταυτόχρονας, ο **οφειλέτης θα έχει στην διάθεσή του ένα διάστημα έως τεσσάρων μηνών πριν από την αναγκαστική εκτέλεση**, ώστε να διευκολύνονται οι διαπραγματεύσεις και η επιτυχής αναδιάρθρωση και κατά την οποία οι εργαζόμενοι θα καλύπτονται πλήρως από την εργατική νομοθεσία.
- Σε δεύτερη φάση, και σε περίπτωση μη επιτυχούς αναδιάρθρωσης, οι προτεινόμενοι κανόνες θα προβλέπουν μία **δεύτερη ευκαιρία στους επιχειρηματίες**, βάσει των **οποίων θα απαλλάσσονται πλήρως από τα χρέη τους μετά από μία περίοδο τριών ετών κατ' ανώτατο όριο.**

Οι διαπραγματεύσεις θα εισέλθουν στην τελική φάση ώστε να επέλθει ένας αμοιβαία αποδεκτός συμβιβασμός **έως το Μάιο 2018.**

Δείτε [εδώ](#) το σχετικό ενημερωτικό δελτίο της Επιτροπής και [εδώ](#) τη Συμφωνία του Συμβουλίου.

«Μείωση των εκπομπών CO2 από επιβατικά οχήματα και ημιφορτηγά»

Στο πλαίσιο των στρατηγικής της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή και της συμφωνίας του Παρισιού, οι αρχηγοί των κρατών έχουν δεσμευτεί για μείωση **των εκπομπών κατά 40% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.** Η επίτευξη αυτών των στόχων προϋποθέτει και πιο αυστηρούς κανόνες για τις εκπομπές από ΙΧ και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα καθώς τα εν λόγω μεταφορικά μέσα είναι υπεύθυνα για περίπου το 15% των συνολικών εκπομπών στην ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τον [Νοέμβριο 2017](#) μία πρόταση που προβλέπει τη **μείωση κατά 30% των μέσων εκπομπών από επιβατικά οχήματα και ημιφορτηγά μέχρι το 2030 σε σχέση με το 2021.** Αυτό θα επιτευχθεί μεταξύ άλλων από την **θέσπιση πιο αυστηρών προτύπων για CO2, ώστε όλα τα καινούργια οχήματα που τίθενται στην κυκλοφορία στο μέλλον να είναι χαμηλών εκπομπών**, αλλά και μέτρων για την **προώθηση καθαρών οχημάτων**, π.χ. ηλεκτροκίνητων και υβριδικών.

Έτσι, παρότι πολλές πρωτεύουσες πίεζαν ώστε να αυξηθεί ο στόχος της μείωσης στο 40%, ο **συμβιβασμός που τελικά επετεύχθη είναι 35% για επιβατικά οχήματα και 30% για ημιφορτηγά.** Η συμφωνία σε επίπεδο Συμβουλίου σηματοδοτεί και την έναρξη διαπραγματεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το οποίο στις 3 Οκτωβρίου [υιοθέτησε μία γραμμή](#) που συμβαδίζει με τις πιο φιλόδοξες χώρες της ΕΕ, δηλαδή την αύξηση του στόχου στο 40%. Αξιωματούχοι των δύο οργάνων ευελπιστούν ότι θα επιτευχθεί συμβιβασμός μέχρι το Μάιο 2019 όποτε και λήγει η τρέχουσα νομοθετική περίοδος.

«Μέτρα καταπολέμησης της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ»

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η απάτη στον τομέα του ΦΠΑ στερεί έως και €50 δις στις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Το κύριο πρόβλημα εστιάζεται στην απάτη τύπου 'καρουζέλ', βάσει της οποίας εταιρίες εκμεταλλεύονται το ενδοκοινοτικό σύστημα απαλλαγής ΦΠΑ ώστε να αποκομίζουν παράνομα κέρδη και να ζημιώσουν το κράτος.

Τι είναι όμως η απάτη τύπου «καρουζέλ» με απλά λόγια; Μια εταιρεία στην Ελλάδα για παράδειγμα αγοράζει κινητά τηλέφωνα από τη Γερμανία αξίας 1.000.000€ και δεν χρεώνεται με ΦΠΑ επειδή πρόκειται για ενδοκοινοτική συναλλαγή. Στη συνέχεια, πουλά σε άλλη ελληνική εταιρεία τα τηλέφωνα έναντι 1.100.000€, χρεώνοντας όμως και ΦΠΑ 24%. Εισπράττει δηλαδή συνολικά 1.364.000€. Αυτή η συναλλαγή μεταπώλησης γίνεται με άλλες δυο ή τρεις επιχειρήσεις και η τελευταία επιχείρηση επανεξάγει τα τηλέφωνα στη Γερμανία. Η τελευταία επιχείρηση επειδή έχει καταβάλει μεν τον ΦΠΑ αλλά δεν μπορεί να τον εισπράξει από τη γερμανική εταιρεία λόγω ενδοκοινοτικής συναλλαγής ζητά από τη φορολογική αρχή την επιστροφή του ποσού (ο λεγόμενος ΦΠΑ των εξαγωγέων). Μόλις εισπραχθεί ο ΦΠΑ από την εφορία η πρώτη εταιρεία της αλυσίδας εξαφανίζεται χωρίς να καταβάλει τον ΦΠΑ που εισέπραξε, δηλαδή το ποσό των 264.000€.

Για να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά αυτό το φαινόμενο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε στις 2 Οκτωβρίου 2018 **μία προσωρινή εφαρμογή γενικευμένου μηχανισμού αντιστροφής της επιβάρυνσης του ΦΠΑ για τις παραδόσεις αγαθών και την παροχή υπηρεσιών** που υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο. Ο μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης (ΓΜΑΕ) μεταφέρει την ευθύνη για την αναφορά μιας συναλλαγής ΦΠΑ από τον πωλητή στον αγοραστή ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας.

Τα κράτη μέλη θα μπορούν να χρησιμοποιούν το ΓΜΑΕ μόνο για εγχώριες προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών άνω του ορίου των 17.500€ ανά συναλλαγή, μέχρι τις 30 Ιουνίου 2022 και υπό πολύ αυστηρές τεχνικές συνθήκες. Ειδικότερα, **για να μπορέσει ένα κράτος μέλος να το εφαρμόσει, θα πρέπει να αποδείξει ότι το 25% της απώλειας εσόδων από ΦΠΑ οφείλεται σε απάτη τύπου 'καρουζέλ'**. Μεταξύ άλλων απαιτήσεων, το εν λόγω κράτος μέλος **θα πρέπει να θεσπίσει κατάλληλες και αποτελεσματικές υποχρεώσεις ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων σε όλους τους φορολογούμενους, ιδίως εκείνους στους οποίους θα εφαρμόζεται ο μηχανισμός.**

Η εν λόγω οδηγία θα προσφέρει μια βραχυπρόθεσμη λύση για την καταπολέμηση της απάτης από τα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο, εν αναμονή των συνεχιζόμενων διαπραγματεύσεων για ένα νέο και οριστικό σύστημα ΦΠΑ όπου οι προμήθειες θα φορολογούνται στη χώρα προορισμού.

Δείτε [εδώ](#) το δελτίο τύπου του Συμβουλίου.

Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Αξιολόγηση της Οδηγίας 2009/48/ΕΚ για την ασφάλεια των παιχνιδιών

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Τετάρτη 12 Δεκεμβρίου 2018** την αξιολόγηση της απόδοσης της Οδηγίας 2009/48/ΕΚ (**Toy Safety Directive**) σε σχέση με την επίτευξη των σκοπών της να εξασφαλίζει την διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου ασφάλειας των παιχνιδιών με στόχο την **προστασία της υγείας και ασφάλειας των παιδιών**, και να εγγυάται την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Αξιολόγηση της Οδηγίας 2013/30/ΕΚ για την ασφάλεια στην ανοιχτή θάλασσα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Παρασκευή 21 Δεκεμβρίου 2018** την αξιολόγηση της οδηγίας 2013/30/ΕΚ (Offshore Safety Directive) σχετικά με την ασφάλεια στην ανοιχτή θάλασσα **στα πλαίσια εξόρυξης πετρελαίου ή αερίου**. Παράλληλα θα αξιολογηθεί η συμμόρφωση των κρατών μελών με το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Κώδικας δεοντολογίας για τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε δημόσια διαβούλευση έως την **Δευτέρα 10 Σεπτεμβρίου 2018** την αξιολόγηση του Κανονισμού 80/2009 όσον αφορά τον Κώδικα Δεοντολογίας για τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων. Σκοπός είναι η συγκέντρωση απόψεων για την πιθανή τροποποίηση του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Συμβάσεις που συνάπτονται με καταναλωτές

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, κατόπιν προδικαστικής παραπομπής, **διασαφήνισε ότι η ρήτρες που περιέχονται σε συμβάσεις που συνάπτονται με καταναλωτές πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο σαφή και κατανοητό**. Μια σύμβαση η οποία περιέχει μόνο μια μαθηματική εξίσωση για τον υπολογισμό του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου, χωρίς τα απαραίτητα στοιχεία για την πραγματοποίηση αυτού του υπολογισμού δεν είναι επαρκώς σαφής. Απαιτείται η αναγραφή του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Το άρθρο 15, παράγραφος 1 της οδηγίας 2002/58/ΕΚ, σχετικά με την **επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών**, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των άρθρων 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι η πρόσβαση δημοσίων αρχών στα δεδομένα ταυτοποίησης των κατόχων των καρτών SIM που ενεργοποιήθηκαν με κλαπέν κινητό τηλέφωνο, της **το επώνυμο, το όνομα και, ενδεχομένως, η διεύθυνση των κατόχων αυτών**, συνεπάγεται επέμβαση στα κατοχυρούμενα στα ως άνω άρθρα του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων θεμελιώδη δικαιώματα των εν λόγω κατόχων η οποία δεν έχει τόσο σοβαρό χαρακτήρα ώστε η πρόσβαση να πρέπει να περιορίζεται, όσον αφορά την πρόληψη, διερεύνηση, διαπίστωση και δίωξη ποινικών αδικημάτων, **στην καταπολέμηση της βαριάς εγκληματικότητας**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές

Το άρθρο 6 της οδηγίας 2011/7/ΕΕ, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών της εμπορικής συναλλαγής, έχει την έννοια ότι αναγνωρίζει στον πιστωτή ο οποίος ζητεί την αποζημίωση των εξόδων οχλήσεως του οφειλέτη λόγω καθυστερήσεως **πληρωμής το δικαίωμα να λάβει, δυνάμει του άρθρου αυτού και επιπλέον του προβλεπόμενου στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου κατ' αποκοπήν ποσού των 40 ευρώ, εύλογη αποζημίωση**, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, για το μέρος των εξόδων αυτών που **υπερβαίνει το ως άνω κατ' αποκοπήν ποσό**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Έννοιες του εμπόρου και των εμπορικών πρακτικών

Το άρθρο 2, στοιχεία β' και δ', της οδηγίας 2005/29/ΕΚ και το άρθρο 2, σημείο 2, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, έχουν την έννοια ότι **ένα φυσικό πρόσωπο που δημοσιεύει σε διαδικτυακό τόπο, ταυτόχρονα, ορισμένες αγγελίες για την πώληση καινούργιων και μεταχειρισμένων αγαθών**, όπως η αναιρεσίβλητη της κύριας δίκης, πρέπει να **χαρακτηρίζεται ως «εμπορευόμενος/έμπορος»** και η δραστηριότητα αυτή **συνιστά «εμπορική πρακτική»** μόνον εάν το πρόσωπο αυτό ενεργεί **για σκοπούς οι οποίοι σχετίζονται με την εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή ελευθέρια επαγγελματική του δραστηριότητα**, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, υπό το πρίσμα όλων των κρίσιμων περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Εργασιακές σχέσεις & εργατική νομοθεσία

Υπόθεση C-41/17: Προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων

Το άρθρο 7 της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι **εφαρμόζεται σε περίπτωση στην οποία η ενδιαφερόμενη εργαζομένη σε βάρδιες εκτελεί μόνο μέρος της εργασίας της σε νυκτερινό ωράριο**. Το άρθρο 19, παράγραφος 1 της οδηγίας 2006/54/ΕΚ για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται **σε περίπτωση που η εργαζομένη στην οποία δεν χορηγήθηκε ιατρικό πιστοποιητικό** που βεβαιώνει την ύπαρξη κινδύνου για τον θλασμό τον οποίο ενέχει η θέση εργασίας της και στην οποία κατά συνέπεια δεν χορηγήθηκε το επίδομα λόγω κινδύνου κατά τη γαλουχία αμφισβητεί, ενώπιον εθνικού δικαστηρίου ή οποιασδήποτε άλλης αρμόδιας αρχής του οικείου κράτους μέλους, την αξιολόγηση των κινδύνων της θέσεως εργασίας της, εφόσον η εργαζομένη αυτή επικαλείται πραγματικά περιστατικά από τα οποία πιθανολογείται ότι η αξιολόγηση αυτή δεν συμπεριέλαβε ειδικό έλεγχο που να λαμβάνει υπόψη την ατομική κατάστασή της και από τα οποία μπορεί έτσι να συναχθεί τεκμήριο περί υπάρξεως άμεσης διακρίσεως λόγω φύλου, κατά την έννοια της οδηγίας 2006/54, πράγμα που είναι έργο του αιτούντος δικαστηρίου να επαληθεύσει.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Υπόθεση C-12/17 Οδηγία 2003/88/ΕΚ - Δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών

Ο χρόνος της γονικής άδειας που έλαβε ο εργαζόμενος κατά την περίοδο αναφοράς δεν μπορεί να εξομοιωθεί με χρόνο πραγματικής εργασίας για τον καθορισμό της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών. Ο σκοπός του δικαιώματος της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών έγκειται στο να παράσχει στον εργαζόμενο τη δυνατότητα να αναπαιυθεί και στηρίζεται στην παραδοχή ότι ο εργαζόμενος εργάστηκε πράγματι κατά την περίοδο αναφοράς.

Για περισσότερες λεπτομέρειες πιάστε [εδώ](#)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€362 δισ.

71% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€60 δισ.

48% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€61 δισ.

46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€3,3 δισ.**

42% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

200.000

11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€5 δισ.

20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,2 δισ.

26% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,1 δισ.

31% συνόλου****

* 17.454 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2016 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΤΕΥΧΟΣ 21 | Οκτωβρίου 2018 | σελ. 28

**ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών**

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

**SEV Hellenic Federation
of Enterprises**

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

T: +32 (0) 2 662 26 85

E: kdiamantouros@sev.org.gr

**ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ**

